

A-level Modern Hebrew

Preparing to teach

Example questions, responses and mark schemes

Published: Summer 2018

Contents

Contents	Page
Paper 1, Question 2 – summary task	4
Paper 1, Question 5 – translation task	10
Paper 1, Question 6	15
Paper 1, Question 7	22
Paper 2, Question 3.2	28
Paper 2, Question 5.2	32
Paper 3, Question 4 – summary task	37
Paper 3, Question 5 – translation task	45
Paper 3, Question 6 – multi-skill task	50

Paper 1, Question 2 – summary task

השינויים במשפחה האתיופית 2 0

קראו את הקטע הלקוח מתוך אתר אינטרנט ישראלי.

מאז הגעתה של הקהילה האתיופית לישראל חלו שינויים די קיצוניים במבנה המשפחה המסורתית ובתפקודיה. המאמר הזה ינסה להראות אחדים משינויים אלה.

באתיופיה, בעבר, בחירת בני הזוג לילדים נעשתה על ידי האב אחרי בדיקה קפדנית שהבטיחה שאין קרבת דם בין בני הזוג. באותם ימים הבת התחתנה בדרך כלל בגיל 9-13 והבעל היה בן 16-20. ה'רב' האתיופי - הקס, היה עורך את טקס החתונה

בארץ היום, הצעירים האתיופים נפגשים לבד, למרות שגם עכשיו האב בודק שאין קשר דם בין השניים. הגילאים של החתן והכלה צריכים להיות מעל גיל 18 על פי חוק המדינה. בארץ אין לקס תפקיד דתי רשמי והוא אינו יכול להשיא אנשים. תפקיד זה מבוצע על ידי הרבנות.

באתיופיה, בעבר, הייתה חלוקת תפקידים ברורה בתוך המשפחה: האב עמד בראש, הוא היה המפרנס. האישה הייתה עקרת בית ואם, אך לפעמים יצאה לעבוד, אם העבודה הייתה בתוך הכפר. היה יחס ברור של כבוד מצד האישה כלפי הבעל.

בארץ השתנה המצב. מעמד האישה במשפחה האתיופית עלה ביחס ישיר למעמד האישה בחברה הישראלית. מעמד הגבר השתנה גם בגלל סיבה זו וגם לנוכח העובדה שכשעלתה המשפחה לארץ האב לא דיבר עברית, ילדיו למדו את השפה מהר יותר, והוא הפך תלוי בהם. כיום הם יכולים לעזור לו ללמוד את השפה ולהשתלב בחברה הישראלית.

המשפחה בארץ מתבססת בעיקר על המשפחה הגרעינית בעוד שבאתיופיה תפקיד המשפחה המורחבת היה עקרוני. המשפחה המורחבת הייתה יותר חשובה מזוגיות. הדבר החשוב ביותר היה לשמור על קשר הדוק עם המשפחה.

תפקידה של המשפחה המורחבת היה ברור: טיפול בילדים ובזקנים, המשפחה היא זו שחינכה את הצעירים, והיא הייתה זו שפירנסה את כולם. בארץ המשפחה הגרעינית לוקחת הרבה פחות אחריות לבני המשפחה האחרים ומטילה אחריות זו על המדינה.

כתבו בעברית ובמשפטים שלמים, פסקה בת 90 מילים לכל היותר ובה סכמו את מה שהבנתם לפי שלוש הנקודות הבאות: 2 0

- השינויים בהקמת המשפחה האתיופית בארץ לעומת מה שהיה באתיופיה (שני פרטים) [2 marks]
- השינויים במעמד ההורים האתיופיים בארץ לעומת מה שהיה באתיופיה (שלושה פרטים) [3 marks]
- תפקיד המשפחה האתיופית המורחבת בעבר וכיום (שני פרטים) [2 marks]
- שימו לב! חמש נקודות נוספות יינתנו על איכות שפת הכתיבה בתשובה. [5 marks]

נסו להשתמש במילים שלכם ככל האפשר.

Student response

Paper 1, Q 20 - Summary Task.

על מנת אנוסיה, הבני זוג פוגשים הצדדים, אהם צדיין קשר הצדדים בין השניים הודק עם יוני האבי, והני הזוג מייבאים הילת מזה הגיליון. האם האהב עם הצמאת הששים המשלחה, הגעם שהיא לא מצדק צדדיית, אהם היעדים שלו עומדו השעה מהרי. הטל צכשיו קטן. אם התפקיד הישלחה המורחבת שונה האהב. הצדד המשלחה המורחבת הישע עם חשיבת חשובות, אפילו ישע חשבה משמורת קנישואים. היא חונכה את הצדדים ופכנסה את המשלחה. היא המשלחה הגליונות אומרת המקום כועון והצדדים המשלחה האחרים הצדדים. יש נסיה לתת אמונה הצדדים המשלחה המורחבת.

Mark scheme

Summary question

Qu 02	Accept (key idea underlined)	Mark	Notes
Bullet 1	<p><u>הקמת המשפחה: באתיופיה – בחירת ההורים</u></p> <p><u>בארץ – בני הזוג נפגשים לבד. גיל בני הזוג השתנה</u></p>	2	<p><u>הקמת המשפחה: באתיופיה – בדיקה קפדנית</u></p> <p><u>בארץ – עדיין בדיקה קפדנית.</u></p>
Bullet 2	<p><u>מעמד הגבר: באתיופיה – עומד בראש המשפחה. המפרנס</u></p> <p><u>בארץ – מעמד יורד מסיבות שונות, כבר לא דומיננטי.</u></p> <p>מעמד האישה עולה בארץ</p>	3	<p><u>מעמד הגבר: באתיופיה חלוקת תפקידים ברורה בין הגבר לאישה.</u></p> <p><u>בארץ – מעמד האישה עולה</u></p>
Bullet 3	<p><u>באתיופיה - המשפחה מורחבת היתה חשובה.</u></p> <p>היה חשוב יותר מכל לשמור על קשר משפחתי חזק. תפקיד המשפחה המורחבת היה לטפל בזקנים ובילדים. גם עזרה לפרנס</p>	2	<p>המשפחה בארץ מתבססת בעיקר על המשפחה הגרעינית בעוד שבאתיופיה תפקיד המשפחה המורחבת היה עקרוני.</p>

The marks for content (AO2) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO2) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO2 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the recording or text. However, no AO2 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or copies inappropriately from the stimulus, eg by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

*Generic example of 'lifted' language:

1

Text includes *Having finished her studies, she became a doctor.*

Summary task includes the bullet point *What she did before becoming a doctor*

Correct answer is *She studied*

Student writes in response to that bullet point *Having finished her studies, she became a doctor*

No credit for AO2 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

2

Text includes ... *because computers will replace teachers*

Summary task includes the bullet point *Technological changes anticipated*

Correct answer is *Computers will replace teachers* or, to demonstrate successful manipulation, *Teachers will be replaced by computers*

Student writes in response to that bullet point *because computers will replace teachers*

No credit for AO2 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting).

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings

incorrect genders and consequential errors of agreement unless these alter the meaning.

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms

incorrect use of pronouns

missing or incorrect agreements of adjectives and verbs/tenses.

Complex language includes:

use of pronouns of all types

tenses that support conceptual complexity

connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition

use of present and past participles

use of passive forms

use of hypothetical conditional sentences

Mark	AO3 quality of language marks in the reading summary task
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1: 91 words – AO3 5/5

בישראל, לעומת אתיופיה, בני הזוג נפגשים בעצמם, אבל עדיין קשר הדם בין השניים נבדק על ידי האב, ובני הזוג חייבים להיות מעל גיל 18. האב בארץ כבר אינו הדמות השלטת במשפחה, בעיקר בגלל העובדה שאינו דובר עברית, בעוד שילדיו למדו את השפה במהירות יחסית. הוא הפך להיות תלוי בהם. גם תפקיד המשפחה המורחבת שונה בארץ. בעבר המשפחה המורחבת הייתה בעלת חשיבות עליונה, אפילו חשובה יותר משמירת הנישואים. היא חינכה את הצעירים ופרנסה את המשפחות. היום המשפחה הגרעינית עומדת במקום ראשון והדאגה לבני המשפחה האחרים הצטמצמה. יש נטייה לתת למדינה לדאוג למשפחה המורחבת.

Summary 2: 90 words – AO3 4/5

לעומת אתיופיה, הבני הזוג נפגשים בעצמם, אבל עדיין קשר הדם בין השניים נבדק על ידי האב, ובני הזוג חייב להיות מעל הגיל 18. האב בארץ כבר אינו הדמות השליטת במשפחה, בגלל העובדה שהוא לא מדבר עברית, אבל הילדים שלו למדו השפה מהר יחסית. הוא הפך להיות תלוי. גם תפקיד המשפחה המורחבת שונה בארץ. בעבר המשפחה המורחבת הייתה בעלת חשיבות עליונה, אפילו חשובה יותר משמירת הנישואים. היא חינכה את הצעירים ופרנסה את המשפחות. היום המשפחה הגרעינית עומדת במקום ראשון והדאגה לבני המשפחה האחרים הצטמצמה. יש נטייה לתת למדינה לדאוג למשפחה המורחבת.

Summary 3: 86 words – AO3 3/5

לעומת אתיופיה, הבני הזוג פוגשים בעצמם, אבל עדיין קשר הדם בין השניים בודק על ידי האב, ובני הזוג חייב להיות מעל הגיל 18. האב בארץ לא הדמות השליט במשפחה, בגלל שהוא לא מדבר עברית, אבל הילדים שלו לומדו השפה מהר. הוא עכשיו תלוי. גם התפקיד המשפחה המורחבת שונה בארץ. בעבר המשפחה המורחבת הייתה עם חשיבות חשובות, אפילו יותר חשוב משמירת הנישואים. היא חינכה את הצעירים ופרנסה את המשפחות. היום המשפחה הגרעינית עומדת במקום ראשון והדאגה לבני המשפחה האחרים הצטמצמה. יש נטייה לתת למדינה לדאוג למשפחה המורחבת.

Summary 4: 85 words – AO3 2/5

לעומת אתיופיה, הבני הזוג פוגשים בעצמם, אבל עדיין קשר הדם בין השניים בודק על ידי האב, ובני הזוג חייב להיות מעל הגיל 18. האב בארץ לא הדמות השליט במשפחה, בגלל שהוא לא מדבר עברית, אבל הילדים שלו לומדו השפה מהר. הוא עכשיו תלוי. גם התפקיד המשפחה המורחבת שונה בארץ. בעבר המשפחה המורחבת הייתה עם חשיבות חשובות, אפילו יותר חשוב משמירת הנישואים. היא חינכה הצעירים ומפרנסה את המשפחות. היום המשפחה גרעינית עומד במקום ראשון והדאגה לבני המשפחה האחרים הצטמצמה. יש נטייה לתת למדינה לדאוג למשפחה המורחבת.

Summary 5: 86 words – AO3 1/5

לעומת אתיופיה, הבני הזוג פוגשים בעצמם, אבל עדיין קשר הדם בין השניים בודק על ידי האב, ובני הזוג חייב להיות מעל הגיל 18. האב בארץ לא הדמות השליט במשפחה, בגלל שהוא לא מדבר עברית, אבל הילדים שלו לומדו השפה מהר. הוא עכשיו תלוי. גם התפקיד המשפחה המורחבת שונה בארץ. בעבר המשפחה המורחבת הייתה עם חשיבות חשובות, אפילו יותר חשוב משמירת הנישואים. היא חינכה הצעירים ומפרנסה את המשפחות. היום המשפחה גרעינית עומד במקום ראשון והדאגה לבן המשפחה האחרת קטן. הם רוצים לתת למדינה לדאוג על משפחה המורחבת.

Paper 1, Question 5 – translation task

לפניכם קטע מתוך העיתונות הישראלית. תרגמו את הקטע לאנגלית.

5	0
---	---

אחד האירועים הטראומטיים ביותר שעברו על מדינת ישראל היה רצח ראש הממשלה **יצחק רבין**. בהלווייתו השתתפו מנהיגי-עולם משמונים מדינות, ביניהם נשיא **ארצות הברית ביל קלינטון**. הוא דיבר בצורה נוגעת ללב כשנפרד מ**רבין**. בין יתר דבריו הוא אמר: **יצחק רבין** חי את ההיסטוריה של מדינת ישראל - המאבק לעצמאות, מלחמת הקיום, הנסיונות להביא לשלום... הוא היה תמיד בקו החזית. הוא נתן את חייו כדי להבטיח את עתידה של ארצו. הוא לחם למען השלום אבל היה קורבן של שנאה. הלקח שאנו חייבים ללמוד הוא שאם אנשים אינם יכולים להשתחרר מן השנאה לאויביהם, הם מסתכנים בכך שהשנאה תכה שורשים בתוכם.

אנו רק מקווים שכולנו למדנו מהניסיון המר הזה.

[10 marks]

Student response

Paper 1 Q50 אחד מהאירועים הטראומטיים ביותר בהיסטוריה של ישראל

One of the most traumatic events that the state of Israel experienced was the murder of the President Yitzhak Rabin.

World leader from 80 different countries took part in the funeral, among them was the Prime minister of the US, Bill Clinton. He spoke in a heart moving way when he said goodbye to Rabin. He said among other: Yitzhak Rabin lived in the history of the state of Israel, the fight for independence, the fight for survival, the attempts to bring peace. He was always on the front line. He gave his life to promise the future of his country. He fought for peace but was a victim of hatred. The thing we need to take from this is that if people can't get rid of hatred to their enemies, it can become dangerous that hatred will become part of them. We can only hope that we have all learnt from this bitter experience.

Mark scheme

Question 5

Translation into English

Acceptable quality of English in translations into English:

Errors in spelling

Where the candidate's attempted spelling is a recognisable form of the correct spelling and does not correspond to another English word, the attempted spelling is accepted eg *weight* misspelt as *waight* is acceptable but misspelt as *wait* gives another word and so causes ambiguity.

Alternative answers

Examiners will be provided with a range of alternative answers in mark-schemes but in the event that these do not legislate for all versions and variations which candidates might produce, the guiding principle will be that answers that convey the same intended meaning are accepted.

Successful translation

Translation will be deemed successful if an English speaker would understand the translation and if each element of the original text figures in the translation.

Qu 5	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one mark per correct section then divide by two for a final mark out of 10. Half marks should be rounded up.		
Box		Accept	Reject
1	אחד האירועים הטראומטיים ביותר שעברו על מדינת ישראל	One of the most traumatic events that the State of Israel went through (accept - experienced by the State of Israel)	One of the most traumatic events that went through the State of Israel
2	היה רצח ראש הממשלה יצחק רבין.	was the murder of the Prime Minister Yitzhak Rabin	was the murder of the President Yitzhak Rabin
3	בהלווייתו השתתפו מנהיגי-עולם משמונים מדינות,	World leaders from eighty (accept - different) countries took part (accept- participated) in his funeral, (accept- in his funeral, world leaders from eighty (different-accept) countries took part (accept-participated)	World leaders took part from 80 countries.

4	ביניהם נשיא ארצות הברית ביל קלינטון.	among which was the President of America (accept-US/USA) Bill Clinton.	among was the Prime minister of America (accept-US/USA) Bill Clinton
5	הוא דיבר בצורה נוגעת ללב כשנפרד מרבין.	He spoke movingly when he said Goodbye to Rabin. (accept - He spoke in a manner that touched people's hearts...).	He spoke in a heart touching way...
6	בין יתר דבריו הוא אמר :	He said, among other things:	He said, among others
7	יצחק רבין חי את ההיסטוריה של מדינת ישראל	Yitzhak Rabin lived the history of the history of the State of Israel	Yitzhak Rabin lived in the history of his peoples
8	המאבק לעצמאות,	- the struggle for independence,	The fight
9	מלחמת הקיום,	the struggle for existence (accept – survival)	The fight
10	הנסיונות להביא לשלום.	attempts to bring peace (accept - trying to bring peace).	The tryings to bring peace
11	הוא היה תמיד בקו החזית.	He was always on the front line.	He was always on the front
12	. הוא נתן את חייו	He gave his life	
13	כדי להבטיח את עתידה של ארצו.	to secure the future of his country.	to promise the future of his country.
14	הוא לחם למען השלום	He fought for peace	He was fighting for peace
15	אבל היה קורבן של שנאה	but was a victim of hatred.	Was a sacrifice of hatred
16	הלקח שאנו חייבים ללמוד הוא	The lesson we need to learn is	The take we need to learn is
17	שאם אנשים אינם יכולים להשתחרר מן השנאה לאויביהם,	that if people can't free themselves (accept - get rid of..) from the hatred for their enemies,	that if people can't - get rid from the hatred for the enemy

18	הם מסתכנים בכך	they face the danger	they become dangerous
19	שהשנאה תכה שורשים בתוכם.	that hatred will root itself within them/take root within them	that hatred hit them
20	אנו רק מקווים שכולנו למדנו מהנסיון המר הזה.	We can only hope that we have all learnt from this bitter experience (accept - occurrence).	We can only hope that we have all learnt something from this bitter experiment

[10 marks]

Paper 1, Question 6

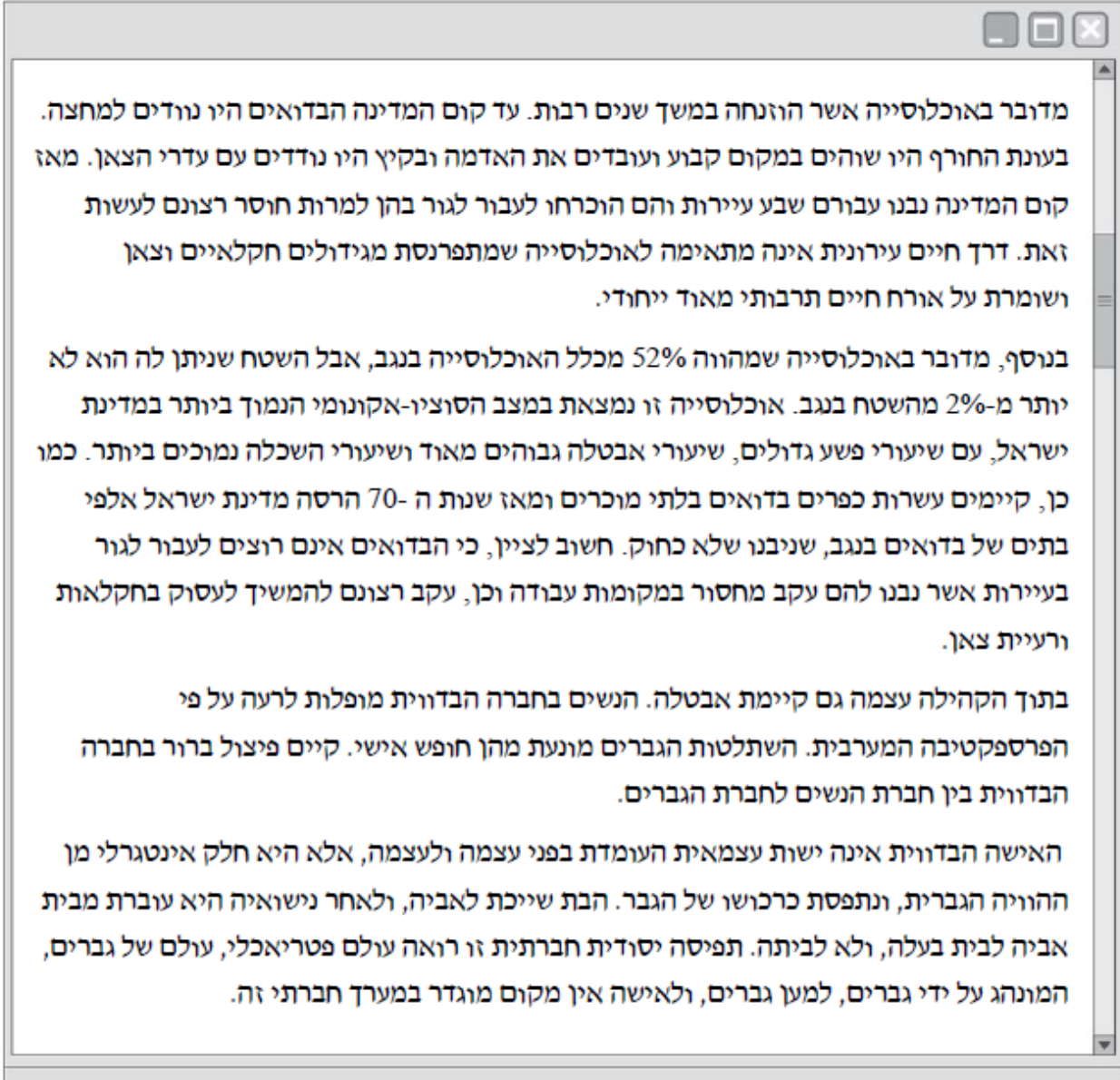
Student response

Equality in Israeli society

6 0

לפניכם קטע מתוך אתר אינטרנט ישראלי.

הבדואים בישראל

מדובר באוכלוסייה אשר הוזנחה במשך שנים רבות. עד קום המדינה הבדואים היו נוודים למחצה. בעונת החורף היו שוהים במקום קבוע ועובדים את האדמה ובקיץ היו נוודים עם עדרי הצאן. מאז קום המדינה נבנו עבורם שבע עיירות והם הוכרחו לעבור לגור בהן למרות חוסר רצונם לעשות זאת. דרך חיים עירונית אינה מתאימה לאוכלוסייה שמתפרנסת מגידולים חקלאיים וצאן ושומרת על אורח חיים תרבותי מאוד ייחודי.

בנוסף, מדובר באוכלוסייה שמהווה 52% מכלל האוכלוסייה בנגב, אבל השטח שניתן לה הוא לא יותר מ-2% מהשטח בנגב. אוכלוסייה זו נמצאת במצב הסוציו-אקונומי הנמוך ביותר במדינת ישראל, עם שיעורי פשע גדולים, שיעורי אבטלה גבוהים מאוד ושיעורי השכלה נמוכים ביותר. כמו כן, קיימים עשרות כפרים בדואים בלתי מוכרים ומאז שנות ה-70 הרסה מדינת ישראל אלפי בתים של בדואים בנגב, שניבנו שלא כחוק. חשוב לציין, כי הבדואים אינם רוצים לעבור לגור בעיירות אשר נבנו להם עקב מחסור במקומות עבודה וכן, עקב רצונם להמשיך לעסוק בחקלאות ורעיית צאן.

בתוך הקהילה עצמה גם קיימת אבטלה. הנשים בחברה הבדווית מופלות לרעה על פי הפרספקטיבה המערבית. השתלטות הגברים מונעת מהן חופש אישי. קיים פיצול ברור בחברה הבדווית בין חברת הנשים לחברת הגברים.

האישה הבדווית אינה ישות עצמאית העומדת בפני עצמה ולעצמה, אלא היא חלק אינטגרלי מן ההוויה הגברית, ונתפסת כרכושו של הגבר. הבת שייכת לאביה, ולאחר נישואיה היא עוברת מבית אביה לבית בעלה, ולא לביתה. תפיסה יסודית חברתית זו רואה עולם פטריאכלי, עולם של גברים, המונהג על ידי גברים, למען גברים, ולאישה אין מקום מוגדר במערך חברתי זה.

כתבו מאמר בן שלוש מאות מילים בערך בעברית על הנושא הבא. השתמשו במידע מתוך הקטע שקראתם וקשרו אותו למידע שרכשתם במחקר שעשיתם בעצמכם.

ערכו השוואה בין מצב הקהילה הבדואית לבין מצבן של קהילות לא יהודיות אחרות בארץ. האם לדעתכם זכות קהילות אלה לשוויון זכויות במדינה?

[40 marks]

אוכלוסיית הבדואים בישראל מהווה כשלושה אחוזים מאוכלוסיית ישראל, כאשר המאגר הערבי והמוסלמי כולו מהווה כעשרים אחוזים ממוסלמי ישראל.

אפני קים העדינה הבדואים היו נעדרים למחצה, בעונת החורף הם שבו במקום אחד ועברו את האקמה לבק"ץ הם נעדרו עם ערבי הקאן.

עם סוף שנות השישים, היה תהליך התחייבות שלהם חפשי יחסית ואפשר לבדואים לשמור על אורח חיים וכלכלה מסורתיים עם שביקמו את היישוב הבדואי הראשון, 'תל שבע' ואחריו קמו עם שש עיירות בקווית, כשהעיר 'רהט' היא היישוב הבדואי הגדול ביותר בישראל.

הבדואים נאלצו לאור בעיית שנגנו עבריים ועברו מלבד הסקאלות. המעבר מח"י נוקדה אחת"לגלה קבץ הוא לא רק שינוי צורת מאורים, אלא שינוי בכל תחומי החיים. סגנון החיים העירוני לא התאים אפיק החיים הייחודית שלהם.

לעומתם, יתר בני המוסלמים במדינה, לא סבלו ממעבר

הסתגלות אשיוניים קיזונויים באורח החיים והם ארים
במאורי קאש דכפרים, בעיירות נפרדות או דערים
המזרחיים.

מבנה ישראלי לעבודה את הדקואים אשר בתולבי קבש
בעיירות הפתוח, אבל כמחצית מאוכלוסיית הדקואים
בנגב המשפחה עמיות דכפרים 'לא מוכרים' שקולבותם
אם אינם לבאים לשכרתיים להמקינה אדע"ת הקרקעות
מהווה דע"ה מרכזית.

אוכלוסיית הדקואים נמצאת במצב החברתי - כלכלי
הנמוך ביותר בישראל.

המחבר מתקוות והקושי במציאת מקורות פרנסה חדשים
אברנו לא רק אבידעלה ולקש" פרנסה אלא גם לתפלת
נוספת, כמו אתוטים אבוהים של פטיעה, סמר בסמים, אניקלה
אסימט אפלישה אשטתי מדינה.

עד שנת ~~המחצית~~ התחמיים, רוב הדקואים בישראל לא
יבאו קרוא וכתוב, אך מאז "יום חוק אימוץ חובה
בגב השנות השבעים, רבנו בני ספר ג"סוקים הדקואים
ורמת היוצעים אקרא ולכתוב העדה 1951.

מלבן של הנשים הדקואיות נמוך מהרבה יותר מלש הנשים
הערביות דכפרים אדורים בארץ, שאכן הייתה אופטיות אהלתם

המסרכת חינוך, אנשים הקבוצות לא הייתה כמעט אישה
למסרכת חינוך בירמאליה ורק ג' - 1988 קילאו 12 נשים
קבוצות תגד האסון באוניברסיטה.
לדינת ישראל משקיעה מאמצים לשפר את רמת ההשכלה ובאוניברסיטאות
לדפוסה, יש מיזם מיזמות לדפוסים.
בשנים האחרונות חל שיפור ומצמד האשה הקבוצות התחלק
עקב שיפור ברמת ההשכלה והשתתפות בסוק העבודה.
הקבוצות בישראל אינם חייבים לשלם כרטיס, אך כבר משנות החמישים
שולבו כששם דחיית המיסויים או במסחר הקבוצות.
מאז האינתיפאדה, רוב המשפחות מספר הקבוצות המשולבות ברבא אלו
חברי הפנסיה הקבוצות קראו להם לא להתקיים.
לדוגמה, בני העדה הברוכה והצ'רקס חייבים גשרות ובאובולוסית
העדה הנוצרית, שאינם חייבים לשלם ברבא, עשה מספר הצעירים
לברוכים להתקיים, לתלם למדינה ולקבל חלק בחברה הישראלית.
על פי מגילת העצמאות, קיים שוויון לבנות חברת' אלו אלברתי
המדינה אפילו יש מספר פסקי-דין שגומלים עקמונית בהעצפה
למקרה כלפי המיסויים. אבל אדעת, יש פער בין החלק למדינות
על רקע התגייסות בין לבנות אמולות על רקע בחנון או על רקע
נורמה חברתית.
עם אומדן לפי על המדינה להתחיל ולמקדו דרכים להתמודד.

Mark scheme

Indicative content

0 6 Research topic: Equality in Israeli society

ערכו השוואה בין מצב הקהילה הבדואית לבין מצבן של קהילות לא יהודיות אחרות בארץ. האם לדעתכם זכות קהילות אלה לשוויון זכויות במדינה?

Possible content points:

- The state of the Bedouin community's education and how this compares with other minorities in Israel
- The state of their employment and how this compares with other minorities in Israel
- The state of their living conditions and how this compares with other minorities in Israel
- The state of the services they receive from the state and how this compares with Israeli society

Paper 1 Research project: A02

Mark	A02 descriptors
9–10	Very good evaluation of the research topic The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
7–8	Good evaluation of the research topic Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
5–6	Reasonable evaluation of the research topic Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
3–4	Limited evaluation of the research topic A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
1–2	Very limited evaluation of the research topic A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Paper 1 Research project: A03

Mark	A03 quality of language marks in the writing task
9–10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7–8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5–6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3–4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1–2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Paper 1 Research project: A04

Mark	A04 descriptors
17–20	<p>Excellent critical and analytical response to the question set.</p> <p>Excellent knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating an excellent evaluation of the research topic.</p>
13–16	<p>Good critical and analytical response to the question set.</p> <p>Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.</p>
9–12	<p>Reasonable critical and analytical response to the question set.</p> <p>Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.</p>
5–8	<p>Limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.</p>
1–4	<p>Very limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

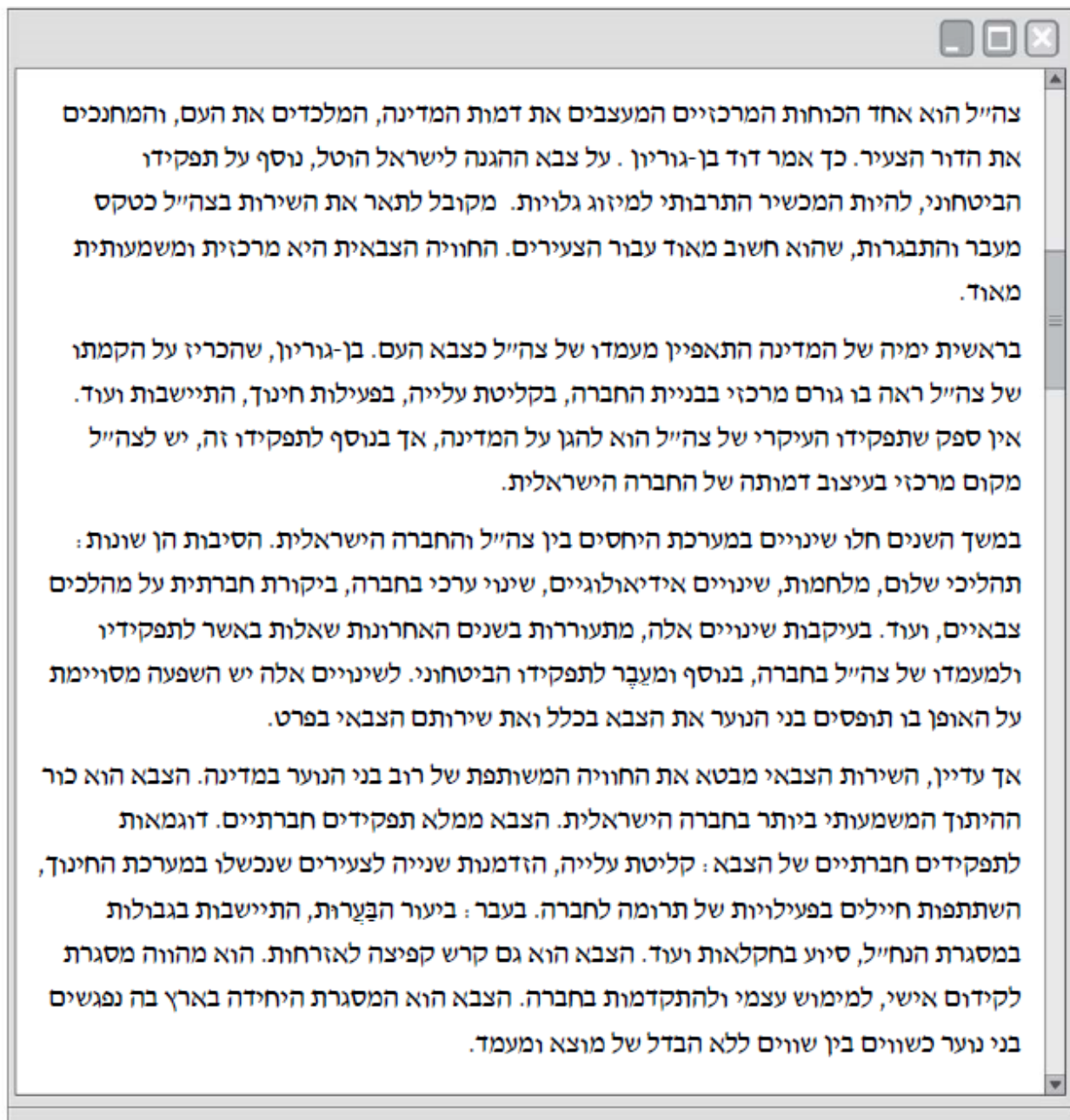
Paper 1, Question 7

Student response

War and conflict in Israel

7 0

לפניכם קטע מתוך אתר אינטרנט ישראלי.

צה"ל הוא אחד הכוחות המרכזיים המעצבים את דמות המדינה, המלכדים את העם, והמחנכים את הדור הצעיר. כך אמר דוד בן-גוריון. על צבא ההגנה לישראל הוטל, נוסף על תפקידו הביטחוני, להיות המכשיר התרבותי למיזוג גלויות. מקובל לתאר את השירות בצה"ל כטקס מעבר והתבגרות, שהוא חשוב מאוד עבור הצעירים. החוויה הצבאית היא מרכזית ומשמעותית מאוד.

בראשית ימיה של המדינה התאפיין מעמדו של צה"ל כצבא העם. בן-גוריון, שהכריז על הקמתו של צה"ל ראה בו גורם מרכזי בבניית החברה, בקליטת עלייה, בפעילות חינוך, התיישבות ועוד. אין ספק שתפקידו העיקרי של צה"ל הוא להגן על המדינה, אך בנוסף לתפקידו זה, יש לצה"ל מקום מרכזי בעיצוב דמותה של החברה הישראלית.

במשך השנים חלו שינויים במערכת היחסים בין צה"ל והחברה הישראלית. הסיבות הן שונות: תהליכי שלום, מלחמות, שינויים אידיאולוגיים, שינוי ערכי בחברה, ביקורת חברתית על מהלכים צבאיים, ועוד. בעיקבות שינויים אלה, מתעוררות בשנים האחרונות שאלות באשר לתפקידו ולמעמדו של צה"ל בחברה, בנוסף ומעבר לתפקידו הביטחוני. לשינויים אלה יש השפעה מסויימת על האופן בו תופסים בני הנוער את הצבא בכלל ואת שירותם הצבאי בפרט.

אך עדיין, השירות הצבאי מבטא את החוויה המשותפת של רוב בני הנוער במדינה. הצבא הוא כור ההיתוך המשמעותי ביותר בחברה הישראלית. הצבא ממלא תפקידים חברתיים. דוגמאות לתפקידים חברתיים של הצבא: קליטת עלייה, הזדמנות שנייה לצעירים שנכשלו במערכת החינוך, השתתפות חיילים בפעילויות של תרומה לחברה. בעבר: ביעור הפצרות, התיישבות בגבולות במסגרת הנח"ל, סיוע בחקלאות ועוד. הצבא הוא גם קרש קפיצה לאזרחות. הוא מהווה מסגרת לקידום אישי, למימוש עצמי ולהתקדמות בחברה. הצבא הוא המסגרת היחידה בארץ בה נפגשים בני נוער כשווים בין שווים ללא הבדל של מוצא ומעמד.

כתבו מאמר בן שלוש מאות מילים בערך בעברית על הנושא הבא. השתמשו במידע מתוך הקטע שקראתם וקשרו אותו למידע שרכשתם במחקר שעשיתם בעצמכם.

האם ובאיזו מידה השתנה לדעתכם מעמדו של הצבא במדינה?

[40 marks]

זהו הא דבא דמ מ מרכבי.

בן ג'רין אמר שצב"ה הוא חסר האופי כי הוא מלכד ומחנק את הדורים הצעירים.

חיל המתחון הוא עדיין במצב הלוחי וחוסר הצעירים כי הוא נותן חמ"ה היבאת מרכבית ומסמכות.

בראשית המדינה היבא אתה החברה הקולטת עליה, הביולוגיה חינוך, חתי"לגות ועוד. עם השנים היו הרבה סינויים היעסיים בין צב"ה והחברה הישראלית וההנהגה הישראלית.

תפוצי שומ: באימנה של אופ"ו עשו עכשיו שינויי שהצבא לא ממש חסר זאנשים אחרים.

מזממות: לצדמנה מזממת יום כיסוף, מזממת לבטן, האינתי'לצה דצקלות זאג ים מתחוקת היבורית לנשאלה השטחים ובע"ה מסדיה עם אנשים ומכילים עם היבא.

שינויים בחברה: החברה הישראלית בשנים האחרונות שינויים חזותיים ועדיים בשאלות ולקטורות לשירות המילואים ואפ"ל למ לשירות חובה ומתקם של צב"ה החברה הישראלית.

בגלל כל מה הבנו נוצר היום חוסרים אחרת על השירות הצבאי.

עוד היבט מרכזי את התוויה המשותפת של רוב הפניטנר במדינה,
היבט הוא קור האמץ הממוצע בחברה ויש לו תפקידים חקיקתיים.
לפיכך, הוא מקדם ציוד, זמין עוד הלשונות לצדדים בחינוך, שאפשר להם
לשמוע עוד בלי היבט מה שגאמרו בקרבם, כמו לקרוא ולכתוב
ומשקן. כמו בתכנית של יפנים של הפאן שזה תכנית לעזרת
לצדדים עם בעיות קריאה וכן אחר כך האזמלת ולהתקדם בחברה.
למשל, עברת, היבט קרב שונה היום מפעם, אבל עוד חשוב כי
העירייה מרגישים שווים בו ואין אהרן בין אנשים.
ורחי חשוב, במרכז של למחנה יש אנשים מ' שיחם למחור על המדינה.

Mark scheme

0 7 Research topic: War and conflict in Israel

האם ובאיזו מידה השתנה לדעתכם מעמדו של הצבא במדינה?

Possible content points:

- The army and its pivotal role in the life of Israeli people
- The status of soldiers in Israeli society as a result of a particular war/wars
- The changing makeup of the Israeli army today.

Paper 1 Research project: A02

Mark	A02 descriptors
9–10	Very good evaluation of the research topic The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
7–8	Good evaluation of the research topic Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
5–6	Reasonable evaluation of the research topic Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
3–4	Limited evaluation of the research topic A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
1–2	Very limited evaluation of the research topic A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Paper 1 Research project: A03

Mark	A03 quality of language marks in the writing task
9–10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7–8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5–6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3–4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1–2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Paper 1 Research project: A04

Mark	A04 descriptors
17–20	<p>Excellent critical and analytical response to the question set.</p> <p>Excellent knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating an excellent evaluation of the research topic.</p>
13–16	<p>Good critical and analytical response to the question set.</p> <p>Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.</p>
9–12	<p>Reasonable critical and analytical response to the question set.</p> <p>Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.</p>
5–8	<p>Limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.</p>
1–4	<p>Very limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

Paper 2, Question 3.2

יהודה עמיחי: מבחר שירים

0 3

Yehuda Amichai: *Selected Poems*

0 3 . 2

דונו בשימוש שעושה עמיחי ביסודות מן המסורת היהודית ותרבותה בשירתו.

[40 marks]

Student response

Paper 2

Answer to Q 03.2

יהודה צמחי נטוץ צמח התק (המסורת היהודית)
הדגירה (הכשרותית). יודנה של מסורת זו נמצאים
במקום משיכו - המוקדמים והמאוחרים. הם אורגים
הקשרים: תענוגות ואלמנטים ויודים אחרת בין
קבוצה שונות. דיוק כשהם זו מודדת את התקלה
של יהודה צמחי על תפוצה נגשית, גם פרטיות של
אדם חכמתו ופופולריות.

דוגמה אשמש עליו ככה בהקשר לטפחה חכמתו
ופופולריות הם השירים "אם אלא רחמים" ו"אלהים
אמת ואיבי רב", יהודה צמחי אומר על המעור
הניא של אחרות. השירים אלו כאלו קיטל"
כאן קסים, בהם הוא שובר את המשמעות
המקובלת של "אם אלא רחמים" ו"אלהים אמת"
באורחים אמת ואיבי רב" שולט השירה המוסר
שבהל את ההבנה של שיר העם עצמו אמצע שם השי
וכשה המוסר. אלו כאלו כשה אקדמה היא המעט
של האם - השירה הימנית הקדומים שאינם זוכים
אחרים בעל נטיות אהבם. כך גם קשר "אל
אלא רחמים" משמק המעלה של אל אלא... ואיאלא
חשובה. האם הוא מעל, רחמי אחרים והוא רב
אחרים.

יהודה צמחי מנתח את המושגים הקראיים וזוהים
כמו אפס רבן אחרים הוסיפו הנקבאים, אך הוא
מנתח אצל כל הציבור איונית. המציאות
למעשה השיר אינה זו שם עליה שבו יש איש ויש

מאמר אחרת הוסיף

Mark scheme

Question 03.2

דונו בשימוש שעושה עמיחי ביסודות מן המסורת היהודית ותרבותה בשירתו.

Possible content

- עמיחי נטוע בתוך המסורת היהודית, הדתית והתרבותית. יסודות של מסורת זאת מוכנסים לתוך הקשר חילוני ויומיומי, כדי ליצור מתח בין תפישות שונות ועל ידי כך לחדד את הביקורת של המשורר על תופעות רגשיות, חברתיות ופוליטיות.
- שינוי של משמעויות מקובלות: כמו ב'אלוהים מרחם על ילדי הגן'; 'אם אשכח, ירושלים', 'אל מלא רחמים', 'מעין אחרית הימים'
- שימוש בחומרים מקראיים, כמו ב'מעין אחרית הימים'
- שימוש בדמויות מוכרות במסורת היהודית-תרבותית: כמו 'רחוב הרב קוק', 'אבן גבירול', 'יהודה הלוי'

[40 marks]

A03

Mark	A03 quality of language marks in the writing task
17–20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13–16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9–12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5–8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1–4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

A04

Mark	A04 descriptors
17–20	<p>Excellent critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
13–16	<p>Good critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
9–12	<p>Reasonable critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
5–8	<p>Limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
1–4	<p>Very limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
0	<p>The student produces nothing worthy of credit.</p>

Paper 2, Question 5.2

הקיץ של אביה

0 5

Aviya's Summer

0 5

. 2

דונו באמצעים הקולנועיים שבהם משחזר הסרט את המציאות בישראל של שנות החמישים.

[40 marks]

Student response

Paper 2 - Answer to Q. [15] - [2]

היסט "הקול" של אביה" הוא סרט מצויין. הסרט האחר
סרט אוטוביוגרפי של השחקנית שלה אולמג'ר. היא כנראה
אלה הסרט עם אמא שלה להיותה ניצולת שאר בוישאל. היא
עברה חוויה כמו שאביה עברה הסרט.
הסרט גילה אולמג'ר היא השחקנית של (יאמא, הניה, והילדה
היא שחקנית שונה.
הסרט מספר על אביה, לביא יצרה לאן זה אבא (לכן יש
זה השם אביה = אבא שלה). היא גרעה היכה לכן המוסר
העקובה שאחרי שהיצינה קמה. היא המוסר כי אמא שלה תורה
המחשבה נוסף. המחשבה היא היכה פצעים והאמא צריכה להכין
עמית חולים. הסרט מרשימ תקופה של מופש גדול אחד שהילדה
אביה, נמצאת בהור של אמא שלה, ומה קורה לטובה במשק
הקול הזה. אנני ולאיו את הילדה אביה, מסתברת עם המחשבה
של אמא שלה, וגם שומעים הכנה שאולי להיות שואלת על
אבא שלה. היא רוצה מאוד שיהיה לה אבא ולכן חושבת להשג
שלהם, אבון אף הוא אבא שלה. היא האמא - מחמיקה לכה ככה.
הקול הזה הילדה עברה היכה טראומות.
הסרט נראה השנה ה-50 אבא הוא מספר על ישיאל השנה
ה-50 ואנני ונאלי אבא הסרט הכנה על איך ישיאל האמא
היתה השנה ה-50. הבחנים, הרחלות בלי האספסל, האבק,
הצפיפים, הבגדים וצד הכנה צהרנים הם כמו ישיאל שנה
שנה ה-50.
הסרט נפתח הפנימה ואנני ולאיו הכנה חוצלת כמו השנה
ה-50. המרכז התמיכה יש ששט גדול שאומר זני את השנה -
1957, השט הזה נוסף הסוף, יכה מאוד סימלי. הסצנה קורה
הפנימה והיקד אנני שומעים את השיי' על שבת ים כנרת
שהיה שיר מאוד ציוני אז, וגם רוצה לתת לעופו האוכל כל מיני
מחשבה טובה כמו יאמון רב תפארת. אמא של אביה, הניה
היא לקחה אלה הבית האוצר ההופעה ואנני ולאיו ציבך עין
היגדמה, כמה היא שונה וכה אבל היתר. גם הנוף

שהמצלמה מצלמת ליד התורה, כל האם והבת מחבלת לאנשים אלו,
הוא נולד עם שמחה וניכור.

היא מקלאת בצורה מאוד סטיאוסית, שונה מהשיטות של אלו
בשונה שלה, היא ניצולת לואה, פריטיות, משוגעת שלומית על
לקיין בצורה מצטטת, כי יק ככה, ולא לשינוי האמתות.
הדרך הסטיאוסית שהמצלמה מצלמת היא הגעל שככה נואים
אתה האנשים השונה שלה.

אנאל גם נואים לשיטות לא מוכנים עקלות את הנת, למי
שונה מהם, קטני וכזה ומישהו לא באוהם. יש לה גם קרנת
כי גמא שלה גברה את השיעור שלה כי היו לה נינים ואז היא
אנהלת באר מצויק.

אם גברה אהרמון והיה שלה מאיה מאלה את השונות הן
הישואים ה'ים' אמן העולים החזשים. האמת של אביה
היא נובסת וגרה בצויק, אבל גברה אהרמון ומאיה גולה
הבית יפה, מאיה מנגנת בפסנתר ומאיה השט, ולא כזכה
עקלה את מאיה, עלעלים שלה בהגזים לא ימיגים.
המצלמה גם מצלמת את הבית של אביה, בפנים, ואנאל
נואים כמה היא צניה, כמו הרהר צעלים חזשים השנה
ה-50.

Mark scheme

Question 05.2

דונו באמצעים הקולנועיים שבהם משחזר הסרט את המציאות בישראל של שנות החמישים.

Possible content

- עיצוב השכונה
- עיצוב ביתה של אביה והאביונים שבתוכו : מטבת, רחצה וכו'
- תלבושות הדמויות
- המועדון השכונתי (נשף הריקודים)
- המוסיקה שמלווה את הסרט ומושמעת בו

[40 marks]

A03

Mark	A03 quality of language marks in the writing task
17–20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13–16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9–12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5–8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1–4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

A04

Mark	A04 descriptors
17–20	<p>Excellent critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
13–16	<p>Good critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
9–12	<p>Reasonable critical and analytical response to the question set.</p> <p>Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
5–8	<p>Limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
1–4	<p>Very limited critical and analytical response to the question set.</p> <p>A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
0	<p>The student produces nothing worthy of credit.</p>

Paper 3, Question 4 – summary task

Question 04

M1 כאן איתי באולפן טלי נבון, אחת מהמייסדים של תנועת הנוער "סְדָאָקָה-רְעוּת". טלי, את יכולה לספר לנו קצת על התנועה?

F "סְדָאָקָה-רְעוּת" היא תנועת נוער שהוקמה ב-1983 על ידי פעילים חברתיים יהודים וערבים כדי לקדם שותפות חברתית ופוליטית בין נוער ערבי ליהודי. מדי שנה משתתפים כ-500 בני נוער בגילאים 14-18 בפרויקטים של התנועה. קבוצות נוער מקומיות ביישובים שונים בארץ עוסקות בנושאים חברתיים ופוליטיים הרלוונטיים לחיי היומיום של הנוער כגון: זהות, שוויון, יחסים בין שני העמים וההיסטוריה של הסכסוך הערבי-ישראלי. דרך פעילויות שונות, כמו סדנאות תיאטרון, צילום וקולנוע, לומדים בני נוער יהודים וערבים להכיר זה את זה, להבין את הבעיות המיוחדות של הקהילות ולפעול ביחד.

M1 מדברי בוגרי התנועה אפשר ללמוד על חשיבותה ועל ההשפעה שלה על חייהם. יש לנו כאן באולפן שני בוגרי התנועה, אורן וסָאָמָר. אורן, מה למדת מהניסיון שלך בתנועה?

M2 "סְדָאָקָה-רְעוּת" הכירה לי ריבוי של עמדות שלא הכרתי קודם. היא גם הכירה לי הרבה אנשים טובים, חברים חדשים, שכנראה אף פעם לא הייתי מגיע להכיר אחרת. בשבילי התנועה היא מקום של רצון טוב בקשר לכל מה שקורה מסביב.

M1 סָאָמָר, אתה רוצה להוסיף משהו?

M3 ב"סְדָאָקָה-רְעוּת" למדתי כיצד באמצעות דיאלוג ניתן לצמצם את הפערים בין הקבוצות בחברה. למדתי שאנחנו יכולים להביא לידי שינוי המציאות רק באמצעות שינוי של דרך החשיבה שלנו. שינוי זה יתרחש רק כתוצאה משיחות והיכרות. היום אני ממשיך לחיות ולפעול על פי הבנה זאת.

הקשיבו לראיון עם פעילי תנועת הנוער "סְדָאָקָה-רְעוּת" ששודר ברדיו הישראלי. כתבו **בעברית ובמשפטים שלמים** פסקה בת 90 מילים לכל היותר ובה סכמו את מה שהבנתם לפי שלוש הנקודות הבאות:

4 0

- מטרת התנועה ופעילויותיה (שלושה פרטים) [3 marks]
- הניסיון של אורן בתנועה (שני פרטים) [2 marks]
- הניסיון של סָאָמָר בתנועה (שני פרטים) [2 marks]
- שימו לב! חמש נקודות נוספות יינתנו על איכות שפת הכתיבה בתשובה. נסו להשתמש במילים שלכם ככל האפשר. [5 marks]

Student response

Paper 3 - Q. 4[5]

המטרה העיקרית של התנועה "סצאקה קלחת" הוא שם ושלטון והיותו בין נאצי ציבים עיהודים. התנועה מאבק הרבה פעמים אורפאם הברתיים ופועלים. הפעילות משתנה כ-500 בין נאצי כש שנה הברכה מקומה בארץ. נולדו הפעילות קשרים עתיים של הבני נאצי. הפעילות התנועה נולדה סצנאל נאצי ונאטיון, צעום והקולל. אלהן אחר שהתנועה מכירה לו הרבה צמחה ואנשים חדשה שהנאטיו מכיר אחר, ובשנים התנועה הוא מקום (הגד) של רצון טוב. סמאל אחר שהתנועה משמרה עה איק עצמאי פעילים היותו עם דיאנז, ושאר עשנות אה המציאות רק כשענות דרך ההשיבה עם שיתוף ואהבה.

Mark scheme

Summary question: Question 4

Qu 04	Accept	Mark	Reject	Notes
Bullet 1	<p>מטרות התנועה ופעילויותיה</p> <p>3 מתוך 10</p> <ul style="list-style-type: none"> • לקדם שותפות חברתית ופוליטית בין נוער ערבי ליהודי • סדנאות תיאטרון • סדנאות צילום • סדנאות קולנוע • פעילויות העוסקות בנושאים חברתיים ופוליטיים • פעילויות העוסקות בנושאים הרלוונטיים לחיי היומיום של הנוער • פעילויות העוסקות בזהות • פעילויות העוסקות בשוויון • פעילויות העוסקות ביחסים בין שני העמים • פעילויות העוסקות בהיסטוריה של הסכסוך הערבי-ישראלי 	3	<ul style="list-style-type: none"> • "סדאקה-רעות" היא תנועת נוער שהוקמה ב-1983 • "סדאקה-רעות" הוקמה ב-1983 על ידי פעילים חברתיים יהודים וערבים • מדי שנה משתתפים כ-500 בני נוער בגילאים 14-18 בפרויקטים של התנועה 	

<p>Bullet 2</p>	<p>הניסיון של אורן בתנועה</p> <p>2 מתוך 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • "סְדָאָה-רְעוּת" הכירה לו ריבוי של עמדות שהוא לא הכיר קודם • התנועה הכירה לו הרבה אנשים טובים • התנועה הכירה לו חברים חדשים • התנועה הכירה לו אנשים שהוא לא היה מכיר אחרת • התנועה היא מקום של רצון טוב בקשר לכל מה שקורה מסביב 	<p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • "סְדָאָה-רְעוּת" הכירה לי ריבוי של עמדות שלא הכרתי קודם היא גם הכירה לי הרבה אנשים טובים היא גם הכירה לי הרבה אנשים טובים בשבילי התנועה היא מקום של רצון טוב 	<p>The task requires students to manipulate language, including transformation of direct speech into indirect speech. As such, answers containing first-person direct speech lifted from the text will be rejected.</p>
<p>Bullet 3</p>	<p>הניסיון של סְאָמֶר בתנועה</p> <p>2 מתוך 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • הוא למד איך ניתן לצמצם את הפערים בין הקבוצות בחברה באמצעות דיאלוג • הוא למד שאפשר להביא לידי שינוי המציאות רק באמצעות שינוי של דרך החשיבה • הוא למד שדרך החשיבה תשתנה רק כתוצאה משיחות והיכרות • הוא ממשיך לחיות ולפעול לפי ערכי התנועה 	<p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • למדתי כיצד (באמצעות דיאלוג) ניתן לצמצם פערים למדתי שאנחנו יכולים להביא לידי שינוי (המציאות) רק באמצעות שינוי של דרך החשיבה שלנו • היום אני ממשיך לחיות ולפעול על פי הבנה זאת (לפי ערכי התנועה) 	<p>The task requires students to manipulate language, including transformation of direct speech into indirect speech. As such, answers containing first-person direct speech lifted from the text will be rejected.</p>
	<p>AO3 marks</p>	<p>5</p>		

The marks for content (AO1) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO1) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO1 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the recording. However, no AO1 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or inappropriate information from the stimulus, eg by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

***Generic example of 'lifted' language:**

1

Text includes *Having finished her studies, she became a doctor.*

Summary task includes the bullet point *What she did before becoming a doctor*

Correct answer is *She studied*

Student writes in response to that bullet point *Having finished her studies, she became a doctor*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

2

Text includes *... because computers will replace teachers*

Summary task includes the bullet point *Technological changes anticipated*

Correct answer is *Computers will replace teachers or, to demonstrate successful manipulation, Teachers will be replaced by computers*

Student writes in response to that bullet point *because computers will replace teachers*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect genders and consequential errors of agreement unless these alter the meaning.

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms
incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives and verbs/tenses.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles
use of passive forms
use of hypothetical conditional sentences

Mark	AO3 quality of language marks in the listening summary task
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1: 90 words – AO3 5/5

מטרתה העיקרית של תנועת "סדאקה-רעות" היא לקדם הבנה הדדית ושותפות חברתית בין נוער ערבי ליהודי. התנועה מארגנת מגוון פעילויות בנושאים חברתיים ופוליטיים. בפעילויות משתתפים כ-500 בני נוער כל שנה ברחבי הארץ. נושאי הפעילויות קשורים לחיי היומיום של בני הנוער. פעילויות התנועה כוללות סדנאות תיאטרון, צילום וקולנוע. אורן אמר שהתנועה הכירה לו הרבה עמדות ואנשים חדשים שהוא לא היה מכיר אחרת, ושבשבילו התנועה היא מקום של רצון טוב. סאמר אמר שהתנועה לימדה אותו איך לצמצם פערים חברתיים באמצעות דיאלוג, ושאפשר לשנות את המציאות רק כשמשנים את דרך החשיבה בעזרת שיחות והיכרות.

Summary 2: 90 words – AO3 4/5

המטרה העיקרית של תנועת "סדאקה-רעות" היא לקדם הבנה הדדית ושותפות חברתית בין בני נוער ערבי ליהודי. התנועה מארגנת מגוון פעילויות על נושאים חברתיים ופוליטיים. בפעילויות משתתפים כ-500 בני נוער כל שנה בהרבה מקומות בארץ. נושאי הפעילויות קשורים לחיים של בני הנוער. פעילות התנועה כוללת סדנאות תיאטרון, צילום וקולנוע. אורן אמר שהתנועה הכירה לו הרבה עמדות ואנשים חדשים שהוא לא מכיר אחרת, ושבשבילו התנועה הוא מקום של רצון טוב. סאמר אמר שהתנועה לימדה אותו איך לצמצם פערים חברתיים עם דיאלוג, ושאפשר לשנות את המציאות רק כשמשנים דרך החשיבה עם שיחות והיכרות.

Summary 3: 87 words – AO3 3/5

המטרה העיקרית של התנועת "סדאקה-רעות" הוא ללמד ושותפות חברתי בין נוער ערבים ליהודים. התנועה מארגן הרבה פעילות על נושאים חברתיים ופוליטיים. בפעילויות משתתפים כ-500 בני נוער כל שנה בהרבה מקומות בארץ. נושאי הפעילויות קשורות לחיים של הבני הנוער. הפעילות התנועה כוללת סדנאות תיאטרון, צילום והקולנוע. אורן אמר שהתנועה מכירה לו הרבה עמדות ואנשים חדשות שהוא לא מכיר אחר, ושבשבילו התנועה הוא מקום של רצון טוב. סאמר אמר שהתנועה מלמדה לה איך לצמצם פערים חברתיים עם דיאלוג, ושאפשר לשנות את המציאות רק כשלשנות דרך החשיבה עם שיחות ולהכיר.

Summary 4: 82 words – AO3 2/5

המטרה עיקרית של התנועת "סדאקה-רעות" הוא ללמד ושותפות חברתי בין נוער ערבים ליהודים. התנועה מארגן הרבה פעילות על נושאים חברתיים ופוליטיים. בפעילויות משתתפו 500 בני נוער כל שנה בהרבה מקומים בארץ. הנושאים פעילויות קשור לחיים של הבני הנוער. הפעילות התנועה הוא תיאטרון, צילום והקולנוע. אורן אמר שהתנועה מכירה לו הרבה אנשים חדשות שהוא לא מכיר, שבבילו התנועה הוא מקום רצון טוב. סאמר אמר שהתנועה מלמדה לה איך לצמצם פערים חברתיים עם דיאלוג, ושאפשר לשנות המציאות רק כשמשנים דרך החשיבה עם שיחות והיכרות.

Summary 5: 82 words – AO3 1/5

המתרה עיקרי של התנועה "סדאקה-רעות" שותפות חברתי בין נוער ערבים ליהודים. התנועה מארגנים הרבה פועלים על נושאים חברתי ופוליטיקי. בפעילויות משתתפו 500 בני הנוער כל שנה בהרבה מקום בארץ. הנושאים פעילויות קשור לחיים של הבני הנוערים. הפעילות התנועה הוא טיאטרון, צילום והקולנוע. אורן אומרת שהתנועה מכירה לי הרבה אנשים חדשות שלא הייתי מכיר אחרת, בשבילי התנועה הוא מקום של רצון טוב. סאמר אומרים שהתנועה מלמדה אותי איך מצמצם פערים חברתי אם דיאלוג, ושאפשר לשנות המציאות רק כשמשנים הדרך חשיבה עם שיחות והיכרת.

Paper 3, Question 5 – translation task

לפניכם קטע מתוך בלוג ישראלי. קראו את הקטע. חלק מהמילים ישמשו אתכם בתרגום מהאנגלית לעברית. 5 0

האם הדירה שלי שייכת לי? שאלת שייכות בקיבוץ המתחדש

הקיבוץ הוא צורת חיים מיוחדת למדינת ישראל. מאפייני הקיבוץ המקורי היו ערבות הדדית ודאגה לכלל. זה איפשר לכולם להרגיש בטוחים. עם הזמן קיבוצים רבים החלו לסבול מבעיות כלכליות. הקיבוצים הוכרחו לגבות תשלומים עבור צריכת חשמל ועוד. חברי קיבוצים שבשבילים המושגים "פרטיות" ו"רכוש אישי" היו כמעט בלתי מוכרים, היו צריכים להתרגל לעולם חדש. בשנות ה-90 התחילו חברי קיבוץ לשכור את דירותיהם. מאז הדירות כבר אינן הרכוש כל החברים, אך שטחי האדמות ממשיכים להיות בבעלות משותפת.

תרגמו את הקטע לעברית:

My 25th birthday, which was celebrated in my parents' rented flat in the Kibbutz where I was born, enabled me to meet some of the original members of the Kibbutz. My father 'took ownership' of the party. We came to a mutual agreement: we will have a traditional party, just like the ones he used to have – high consumption of orange juice, homemade cakes, singing Israeli songs etc. The concept of using CDs did not even occur to my father. My friends listened with interest to the stories of these veteran members, stories of a world that no longer exists.

[10 marks]

Student response

Paper 3, Section B Q 5[0] - Translation

י.ג. הוֹשֵׁב הַקִּלְבִּים וְחַמֵּל לְמַעַן הַבְּדָרָה
הַשְׂבֹּרָה שֶׁל הַהוֹרִים שֶׁלִּי הַקְּהוֹל שְׁנוֹשֵׁיט, נִמְן לִי
אֶפְשָׁרֹת אֶפְגֹּשׁ כִּמֵּה מַחְבְּרֵי הַקְּהוֹל הַיִּשְׁנִים.
אֲבִי יֶעֱקֹב הַעֲלֵה עִם הַמִּסְבָּה. הַגְּעֵנִי אֶפְסִכָּה הַיּוֹצֵר
תְּהִיָּה עִלֵּי מִסְבָּה מַסֹּרֶתִי כִּמוֹ הַמִּסְבָּה הַגֹּלֶה שֶׁלִּי
עוֹ. הִנֵּה מִיָּלְדִים תְּפִיזִים, עֲזוּלָה מַהֲבִית, אֶשֶׁר
שִׁיבִים יִשְׁבְּעֵם וְכוֹ. הַכְּזוּן אֶהֱלֵמֵם הַיִּסְיָצִי אֲבִינִי
אֶאֱדָה עִם דְּעַת אֲבֵאָה שֶׁלִּי. הַהוֹבִיבִים שֶׁלִּי נִקְשִׁיבוּ עִם
עֵינַי אֶסְבְּרִים שֶׁל הַחֲבִיבִים הַיּוֹלְדִים, סְבֻרִים
עִם עֲדוּם שֶׁלֵּא קִיִּים יִלְבֵּוּ.

Mark scheme

Question 5

Guidance on level of accuracy in translations into the target language

Errors of spelling

Errors of spelling will not be tolerated.

Tense endings, irregular verb forms and adjective endings must be correct.

Errors of gender

Errors of gender will not be tolerated. Genders of nouns are clearly an area where guidance can be provided in the passage that supports the translation task.

Alternative answers

Alternative answers offered by the candidate – even if one is in brackets – will be rejected unless both answers are correct.

A successful translation

A successful translation is one which includes each element of the text to be translated and where there is no omission or paraphrase.

Repeated errors

Where a candidate repeats the same error within a question, no further penalty will be imposed in awarding the mark.

Qu 5			
	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one tick per correct section then use the conversion grid to award a total of 10 marks.		
Box		Accept	Reject
1	My 25 th birthday,	יום הולדתי העשרים וחמישה, איום הולדתי ה-25	העשרים וחמש
2	which was celebrated,	שנחגג.	חגג
3	in my parents' rented flat	בדירה השכורה של הוריי	בית
4	in the Kibbutz where I was born,	בקיבוץ שבו נולדתי,	איפה ש...
5	enabled me	איפשר ליונתן לי אפשרות	
6	to meet some of	לפגוש אחדים מ/חלק מ...אכמה מ...	
7	the original members of the Kibbutz.	מתברי הקיבוץ המקוריים.	ישנים
8	My father 'took ownership'	אבי 'לקח בעלות'	שייכות
9	of the party.	על המסיבה.	בהמסיבה/במסיבה
10	We came to	הגענו לבאנו ל	
11	a mutual agreement:	הסכמה הדדית.	ביחד
12	we will have a	תהיה לנו	יהיה
13	traditional party	מסיבה מסורתית,	מסורתי
14	just like	בדיוק כמו	כ...
15	the ones	אלה/אותן מסיבות	אותם/האחת
16	he used to have -	שהיו לו	שהוא היה רגיל להיות
17	high consumption	צריכה גבוהה	הרבה
18	of orange juice,	של מיץ תפוזים	
19	homemade cakes,	עוגות מאפה ביתאפיות בבית/ביתיות,	מהבית
20	singing Israeli songs	שירה של שירים ישראליים	לשיר
21	etc.	וכו/וכול/ויעוד	ויותר
22	The concept of	המושג/הרעיון של	
23	using CDs	שימוש בתקליטורים	תקליטים/סי.די.

24	did not even	אפילו לא	
25	occur to my father.	עלה על דעתו של אבי	חשב על זה
26	My friends listened with interest	חבריי הקשיבו בעניין	עם
27	to the stories of	לסיפוריהם שלולסיפורים של	
28	these veteran members,	החברים הוותיקים האלה/אותם ותיקים,	הישנים/הזקנים
29	stories of a world	סיפורים על עולם וסיפורים של עולם	מ...
30	that no longer exists.	שלא קיים יותר שאינו קיים עוד.	יותר זמן

[10 marks]

Conversion grid	
Number of ticks	Mark
28-30	10
25-27	9
22-24	8
19-21	7
16-18	6
13-15	5
10-12	4
7-9	3
4-6	2
1-3	1
0	0

Paper 3, Question 6 – multi-skill task

Question 06

- M1 ספר לנו קצת על השפה הבוכרית בהשוואה לשפה העברית.
- M2 בוכרית היא שפה הקרובה מאוד לפרסית. היא שפה פילוסופית שנשמעת כמעט כמו שירה. השפה הבוכרית שונה מאוד מהשפה העברית, אך מכיוון שתמיד התפללנו בעברית, תהליך לימוד השפה היה קצת פחות קשה. עכשיו אנחנו מנסים לשמר דווקא את השפה הבוכרית, ולכן כואב לנו מאוד שהצעירים לא לומדים אותה.
- M1 איך חגגו את החגים היהודיים בבוכרה לעומת הדרך שבה חוגגים אותם בארץ?
- M2 בבוכרה היה חוק שאסור להתנהג כיהודי ומנעו מאיתנו בכוח ובאכזריות לבטא את יהדותנו. אבל למרות השלטון, אווירת החגים בקהילה הבוכרית הייתה מורגשת באוויר, הרבה יותר מאשר כיום, בארץ ישראל. הרחובות היהודיים היו מקבלים מראה אחר לגמרי. כשהגענו לארץ הופתענו לגלות שלמרות שיש דמיון בהכנות לחגים, עדיין, פה הכל מהיר וזריז והחגים כמעט ולא מורגשים בחלל האוויר.
- M1 מה היו הדאגות העיקריות של יהודי בוכרה בהגעתם לארץ?
- M2 הדאגה העיקרית שלנו הייתה עניין הפרנסה. בבוכרה עסקנו בעיקר במסחר בדים ומאוחר יותר במכירת מכונות חקלאיות. אחת מהעובדות שגרמו לנו לחפש פרנסה שונה הייתה שמסחר הבדים עדיין לא היה מפותח בישראל באותם ימים. היום הרבה יהודים בוכריים בארץ עוסקים באומנות, משחק, מוסיקה וריקוד, ורבים מאיתנו הם ספורטאים מצטיינים.
- M1 מהם לדעתך ההבדלים בין חיי הקהילה הבוכרית בבוכרה לבין חייהם בישראל כיום?
- M2 למרות האיסורים בבוכרה, שמרנו על יהדותנו ככל יכולתנו. זו לא הייתה מדינה שלנו, היינו אורחים שם. בני העדה הבוכרית, ובמיוחד בעלייה של שנות ה-70, הגיעו לישראל ממניעים ציוניים ויהודיים בלבד, אז איך ייתכן שבישראל לא שומרים תורה, מצוות ומסורת כמו ששמרו בחו"ל?! זה היה הלם שבילנו כשראינו את ישראל המודרנית, שאינה חיה אך ורק לפי ההלכה היהודית.

Reading

קראו את המאמר שהתפרסם באתר ישראלי. שימו לב לנקודות העיקריות בהן דן המאמר.

סיפורה של יהדות בוכרה בארץ

השם "יהדות בוכרה" מתייחס לקהילות יהודים במרכז אסיה (אוזבקיסטן, טג'יקיסטן וטורקמניסטן של ימינו), ובא משמה של אֶמִירוּת בוכרה, אשר שלטה באזור מן המאה ה-16 ועד ראשית המאה ה-20. הקהילה הבוכרית וותיקה מאוד, אך בימינו נותרו באזור רק מעט יהודים.

יהודי בוכרה התחילו לעלות לארץ ישראל במאה ה-19. שכונת הבוכרים בירושלים הוקמה ב-1894, והיא אחת מהשכונות הוותיקות ביותר שמחוץ לחומות העיר. היא נחשבה לשכונה היהודית המפוארת ביותר בירושלים באותם ימים. כוונתם של מייסדיה הייתה להקים עיר במתכונת אירופית, לעומת מתכונת העיר המזרחית ממנה באו. היום נמצאים בה בתי כנסת מהמפוארים בארץ, ויש בה פעילות דתית רבה.

גם לאחר עלייתם לארץ שמרו יהודים בוכריים רבים על היבטים של תרבותם המסורתית. למשל, הם עדיין משמרים מתכונים מסורתיים מהבית, שמקורם בא מהסוחרים שסחרו בדרך המשי (דרך המסחר בין סין לאירופה). המטבח הבוכרי הושפע מהמטבחים המקומיים של מדינות סמוכות כמו תורכיה, סין, ופרס. מאכלים בוכריים עשירים מאוד בתבלינים, ובנויים בעיקר מאורז לבן המשולב עם ירקות טריים.

עם זאת, כיום חיייהם של יהודי בוכרה שונים מאוד מחייהם בעיר מוצאם. למשל, בבוכרה היו לגבר ולאשה בגדים שונים. הגברים לבשו מעיל משי ארוך וכובע שיש בו חוטים צבעוניים וחוטי זהב, במקום כיפה. הנשים, לעומת זאת, לבשו שמלה רחבה העשויה מבדים מפוארים ואת ראשן קישטו בשרשרת פנינים וזהב. בארץ לובשים את הבגדים המסורתיים האלה רק באירועים מיוחדים.

כפי שראינו, החיים בארץ שונים מאוד מהחיים בבוכרה, אך מבוגרים כצעירים ממשיכים לשאוב השראה ממקורות תרבותם, דבר שמתבטא בתבשילים מסורתיים, בלבוש מסורתי באירועים מיוחדים, ובמורשת ארוכה של אהבת היהדות וציון.

באיזו מידה שמרו יהודי בוכרה על דרך חייהם המסורתית אחרי שהגיעו לארץ?

6	0
---	---

[30 marks]

Student response

Paper 3, Section 'C', Q.6[0]

הקהילה הבודהיית היהודית היא קהילה עתיקה עם מסורת יהודית עתיקה מאוד. הייתה עלייה של יהודים בוכרים לאנגליה כבר במאה ה-19. היווונים ישנו שכונה בשם שכונת הבוכרים, שהוקמה באזור. דוקא השינוי הגיע לא שמהר עם מסורת הקהילה הבודהיית, המצוינות, אלא נקבעה במשך זמן ארוך עם התייחסות מפורטת. אולם המסורת הציתה ורפואה הציבה נשמה ונשמות בה עז הוא. העולה הישן הייתה עלייה נוספת של יהודי בוכריה לאנגליה. הם נימקו עלייה קצת יותר אל השוואים שצברה הקהילה התייה האנגלי וכן גם את הנסיך אשמור עם המסורת היחידות של הקהילה.

עיהודים הבודהיית החגים היהודים היו חסומים מאוד. הם שמרו את החגים ועשו כל מה אפשר היה להקיים את האליה היחידה היחידה היהודית. לא אמרו לקהילה עליה הכל כדי לאמץ מהיהודים לשמור על יהדותם. באנגליה - עמרו עליהם הם מתבוננים אליהם, אין אליה דומה עלו של הכמה היהודי הבודהיית עיהודים הבודהיית היו בעיני אנשי מילדות ומסורתית. גברים ונשים עבדו בעיני שונים אלו אלו: גברים עבדו מדיה מדי ארוך ובלקע עם חוסים צעירים וחוסים זרים. נשים עבדו שמה ארוכה מקדים מפורטים. באנגליה עובדים בעיני כאלו רק באינדיה מילדות.

אם הכנסה השנתית מאוד. הבודהיית היהודית הקהילה מחברת עם הדיים, או מבית מדרש מתאורג. באנגליה הם עסקים באנגליה, אמריקה, אוסטרליה, ריקוד או ספורט. המסורת הבודהיית נשארה במיטתה הקהילה התחלה הביטוח. את העלף שומרה אנשי הקהילה על המאכלים הבודהיית, מלמדים במשך זמן המסורתית והתבלינים היחידים המסורתית. הבודהיית ניסו היהודים עליהם עמריהם, אך האוכל הם מניחים עלמתי את העשין הבודהיית, עם כמניח בהצדחה רבה.

Mark scheme

Possible content Question 6

- החיים המסורתיים של יהודי בוכרה במרכז אסיה :
 - החגים היהודיים
 - הבגדים המסורתיים
 - האוכל המסורתי
 - הפרנסה המסורתית
- העלייה של יהודי בוכרה לארץ
- השינויים שחלו בקהילה הבוכרית אחרי עלותה ארצה
 - גורלה של השפה הבוכרית בישראל
 - פרנסה
 - החגים
- שימור המאפיינים המסורתיים של הקהילה הבוכרית בארץ

30 marks

(10 AO1, 10 AO2, 10 AO3)

Notes

Contact us

T: 01423 534381

E: mfl@aqa.org.uk

aqa.org.uk